TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Quản lý thuốc bảo vệ thực vật sinh học: Hài hòa quy định, thúc đẩy hội nhập quốc tế

12:30 08/01/2026

Trong bối cảnh nông nghiệp toàn cầu chuyển mạnh sang hướng xanh, an toàn và bền vững, quản lý và sử dụng thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) sinh học đang trở thành một ưu tiên chính sách của nhiều quốc gia.

Tại Việt Nam, xu thế này được thúc đẩy mạnh mẽ thông qua chuỗi hội nghị quốc tế về quản lý và đăng ký thuốc BVTV sinh học diễn ra từ ngày 6 - 8/1/2026 tại Hà Nội.

Chuỗi sự kiện do Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) phối hợp với Nhóm Công tác ASEAN về Hiệu lực sinh học (ABETF) và Hiệp hội CropLife Châu Á tổ chức, quy tụ đại biểu đến từ cơ quan quản lý thuốc BVTV của các nước ASEAN cùng nhiều chuyên gia quốc tế. Đây được xem là diễn đàn hợp tác khu vực quan trọng nhằm thúc đẩy các giải pháp BVTV sinh học an toàn, hiệu quả và bền vững, phù hợp với thông lệ quốc tế.

Hội thảo thống nhất việc giảm phụ thuộc vào hóa chất tổng hợp, tăng cường các giải pháp sinh học đã trở thành xu thế tất yếu - Ảnh: VGP/Đỗ Hương

Khởi động Chương trình Khung quản lý thuốc BVTV sinh học ASEAN

Mở đầu chuỗi sự kiện là Hội nghị khởi động Chương trình Khung quản lý thuốc BVTV sinh học tại khu vực ASEAN, diễn ra trong hai ngày 6 – 7/1/2026. Hội nghị đánh dấu bước khởi động chính thức của Chương trình, hướng tới mục tiêu xây dựng và hài hòa hóa hệ thống quản lý thuốc BVTV sinh học trong khu vực trên nền tảng khoa học, đồng thời đảm bảo tính linh hoạt, phù hợp với điều kiện thực tiễn của từng quốc gia thành viên.

Phát biểu khai mạc, ông Nguyễn Quang Hiếu, Phó Cục trưởng Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật, nhấn mạnh: Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng gay gắt, yêu cầu bảo đảm an ninh lương thực, an toàn thực phẩm và bảo vệ môi trường đặt ra ngày càng cao. Việc giảm phụ thuộc vào hóa chất tổng hợp, tăng cường các giải pháp sinh học đã trở thành xu thế tất yếu. Đối với ASEAN - khu vực mà nông nghiệp vẫn là trụ cột kinh tế và sinh kế của hàng trăm triệu nông dân - nhu cầu về một hệ thống quản lý thuốc BVTV sinh học khoa học, minh bạch và hài hòa càng trở nên cấp thiết, nhất là khi khuôn khổ pháp lý giữa các quốc gia còn nhiều khác biệt.

Đại diện Ban Thư ký ASEAN, ông Phạm Quang Minh, Vụ phó Vụ Kinh tế ASEAN phụ trách lĩnh vực nông nghiệp, đánh giá cao vai trò chủ động của Việt Nam trong việc đăng cai và tham gia tích cực vào Chương trình. Ông Minh cho rằng thuốc BVTV sinh học không còn là lựa chọn "ngách" mà đang trở thành một cấu phần không thể thiếu trong quản lý dịch hại tổng hợp (IPM), nông nghiệp thích ứng với biến đổi khí hậu và các hệ thống lương thực thân thiện với môi trường. Chương trình Khung không nhằm áp đặt một mô hình chung cho tất cả các quốc gia, mà tập trung xác định điểm đồng thuận, tăng cường hiểu biết lẫn nhau và từng bước thúc đẩy sự hài hòa trong quản lý, trên cơ sở tôn trọng đầy đủ bối cảnh và chủ quyền của mỗi nước.

Tại hội nghị, các đại biểu đã cùng rà soát hiện trạng khung pháp lý và mức độ ứng dụng thuốc BVTV sinh học tại các quốc gia ASEAN, qua đó thống nhất mục tiêu, xác định các hợp phần trọng tâm và xây dựng lộ trình triển khai Chương trình Khung giai đoạn 2026-2028.

Hoàn thiện khung pháp lý, tăng cường năng lực quản lý

Tiếp nối tinh thần hợp tác và đồng thuận, ngày 8/1/2026, Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật phối hợp với Hiệp hội CropLife châu Á tổ chức Hội nghị Quốc tế về Quản lý và Đăng ký Thuốc BVTV Sinh học. Hội nghị có sự tham gia của đại diện cơ quan quản lý, viện nghiên cứu, hiệp hội ngành hàng, doanh nghiệp và cơ quan báo chí trong nước, cùng nhiều chuyên gia quốc tế.

Hội nghị tập trung làm sâu sắc các thảo luận về định hướng hoàn thiện khung pháp lý của Việt Nam theo nguyên tắc hài hòa chung của ASEAN, đồng thời phù hợp với "Đề án phát triển sản xuất và sử dụng thuốc BVTV sinh học đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050" và mục tiêu phát triển nông nghiệp bền vững của Chính phủ.

Các đại biểu đã được cập nhật kinh nghiệm quản lý, đăng ký thuốc BVTV sinh học của các nước ASEAN và những hệ thống tiên tiến như Liên minh châu Âu, Hoa Kỳ, Brazil, Nhật Bản và Hàn Quốc. Trọng tâm thảo luận xoay quanh phân loại sản phẩm, yêu cầu dữ liệu đăng ký, khảo nghiệm, quản lý chất lượng, dư lượng và đánh giá rủi ro sinh học. Đặc biệt, phiên thảo luận chuyên sâu dành riêng cho Việt Nam đã đưa ra nhiều khuyến nghị chính sách thiết thực, góp phần cung cấp cơ sở tham khảo quan trọng cho quá trình rà soát và hoàn thiện khung pháp lý trong thời gian tới.

Ông Nguyễn Quang Hiếu: Việc giảm phụ thuộc vào hóa chất tổng hợp, tăng cường các giải pháp sinh học đã trở thành xu thế tất yếu - Ảnh: VGP/Đỗ Hương

Phát biểu tại hội nghị, Tiến sĩ Tan Siang Hee, Giám đốc Điều hành CropLife châu Á, khẳng định các giải pháp bảo vệ thực vật tiếp tục đóng vai trò thiết yếu trong việc bảo vệ năng suất và sinh kế của nông dân, nhất là trong bối cảnh biến đổi khí hậu và áp lực sâu bệnh gia tăng. Bên cạnh thuốc BVTV hóa học, các sản phẩm sinh học đang trở thành cấu phần ngày càng quan trọng, giúp mở rộng "hộp công cụ" quản lý dịch hại theo hướng linh hoạt, thân thiện hơn với hệ sinh thái.

Theo Tiến sĩ Tan Siang Hee, mục tiêu không phải là thay thế hoàn toàn các giải pháp hiện có, mà là xây dựng một hệ thống quản lý hiện đại, khoa học, tạo điều kiện để thuốc BVTV hóa học và sinh học phát huy vai trò bổ trợ lẫn nhau. Trong đó, hài hòa hóa nguyên tắc quản lý ở cấp khu vực ASEAN là yếu tố then chốt nhằm bảo đảm an toàn, minh bạch, giảm rào cản kỹ thuật và thúc đẩy đổi mới sáng tạo.

Chương trình Khung quản lý thuốc BVTV sinh học tại khu vực ASEAN, do ABETF phối hợp với CropLife Châu Á triển khai trong khoảng 30 tháng, tập trung vào rà soát khung pháp lý hiện hành, thúc đẩy hài hòa hóa yêu cầu đăng ký dựa trên cơ sở khoa học, nâng cao năng lực kỹ thuật và tăng cường hợp tác công-tư. Đối với Việt Nam, đây là kênh tham khảo quan trọng, góp phần hoàn thiện khung pháp lý, thúc đẩy sử dụng thuốc BVTV sinh học an toàn, hiệu quả và có trách nhiệm, hướng tới nền nông nghiệp hiện đại, hội nhập và phát triển bền vững đến năm 2030, tầm nhìn 2050.

Theo Chinhphu.vn